

SUNDHEDSSTYRELSEN

DUŃSKI PROGRAM SZCZEPIEŃ DZIECIĘCYCH

Polsk

2016

Duński program szczepień dziecięcych 2016

9 edycja

© Duński Urząd Zdrowia i Leków, grudzień 2016.

Numer drukowanej publikacji ISBN

978-87-7104-740-0

Numer elektronicznej publikacji ISBN

978-87-7104-739-4

Kategoria

Informacje naukowe

Słowa kluczowe

Program szczepień dziecięcych, błonica, tężec, krztusiec, polio, zapalenie opon mózgowych, odra, świnka, różyczka, HPV, rak szyjki macicy

Układ graficzny

Rosendahls

Druk

Rosendahls

Opublikowane przez

Duński Urząd Zdrowia i Leków we współpracy
z Rosendahls a/s

Można zamówić od

Rosendahls

T +4543632300

F +4543635329

www.rosendahls.dk

Publikacja bezpłatna, z zastrzeżeniem wysyłki i pakowania

Niniejsza publikacja jest również dostępna na naszej
stronie internetowej dhma.dk

Spis treści

Wprowadzenie.....	5
Duński program szczepień dziecięcych	6
Dlaczego w Danii szczepimy dzieci?.....	7
Choroby.....	8
Błonica	8
Tężec.....	8
Krzusiec (koklusz).....	9
Choroba Heinego-Medina (Polio)	10
Zapalenie opon mózgowych i zapalenie nagłośni - spowodowane przez Haemophilus influenzae typu b.....	10
Zapalenie opon mózgowych i inne choroby - spowodowane przez pneumokoki.....	11
Odra	12
Świnka	13
Różyczka.....	13
Rak szyjki macicy	14
Szczepienia.....	15
Pytania i odpowiedzi dotyczące szczepień	16

Działania niepożądane.....	17
Szczepionka na błonicę, tężec, krztusiec, polio oraz Haemophilus influenzae typu b	19
Szczepionka przeciwko pneumokokom	20
Szczepionka na odrę, świnkę i różyczkę (MMR)	21
Szczepienie przypominające na błonicę, tężec, krztusiec i polio	22
Szczepionka HPV przeciwko rakowi szyjki macicy	23
Monitorowanie programu szczepień dziecięcych	24
Więcej informacji	25

Wprowadzenie

Władze wszystkich krajów zalecają szczepienie dzieci przeciwko chorobom mogącym prowadzić do poważnych i trwałych uszczerbków na zdrowiu, a w najgorszym przypadku, do śmierci.

Dzieci szczepione według zaleceń duńskiego programu szczepień są dobrze chronione przeciwko rozwojowi następujących chorób:

- Błonica
- Tęžec
- Krztusiec (koklusz)
- Choroba Heinego-Medina (Polio)
- Zapalenie opon mózgowych i zapalenie nagłóśni
- spowodowane przez *Haemophilus influenzae* typu b
- Zapalenie opon mózgowych i inne poważne choroby spowodowane przez pneumokoki
- Odra
- Świnka
- Różyczka
- Rak szyjki macicy (szczepieniu poddawane są jedynie dziewczęta)

Szczepienia są bezpłatne, a udział w nich dobrowolny. To rodzice decydują o szczepieniu swoich dzieci. Szczepienia są wykonywane przez lekarzy rodzinnych.

Kobiety w wieku powyżej 18 roku życia mogą zostać bezpłatnie zaszczepione przeciwko różyczce, jeżeli w wieku dziecięcym nie otrzymały szczepionki MMR (przeciwko odrze, śwince i różyczce).

Duński program szczepień dziecięcych

Poniższa tabela przedstawia zalecane szczepienia, a także właściwy czas ich podawania.

Wiek	Szczepienie	Zdrowy(-a)
5 tygodni		✓
3 miesiące	Błonica, tężec, krztusiec, polio, Haemophilus influenzae typ b (Hib) + pneumokoki	
5 miesięcy	Błonica, tężec, krztusiec, polio, Haemophilus influenzae typ b (Hib) + pneumokoki	✓
12 miesięcy	Błonica, tężec, krztusiec, polio, Haemophilus influenzae typ b (Hib) + pneumokoki	✓
15 miesięcy	MMR: odra, świnka i różyczka	
2 lata		✓
3 lata		✓
4 lata	MMR: odra, świnka i różyczka	✓
5 lat	Szczepienie przypominające na błonicę, tężec, krztusiec i polio	✓
12 lat	Odra, świnka i różyczka (MMR) - jeżeli dziecko nie otrzymało do tej pory dwóch dawek szczepionki MMR.	
12 lat (tylko dziewczęta)	Rak szyjki macicy (wirus brodawczaka ludzkiego - HPV) (dwa razy - patrz strona 17)	
18 lat kobiety	Różyczka (MMR)	

Dlaczego w danii szczepimy Dzieci?

Program szczepienia dzieci chroni je przeciw chorobami mogącym prowadzić do poważnych i trwałych uszczerbków na zdrowiu. W najgorszych przypadkach mogą one kończyć się śmiercią.

Niektóre z tych chorób zostały prawie wyeliminowane, ale ciągle zdarzają się wypadki zachorowań poza granicami Danii. Jeżeli nie będziemy szczepić dzieci, te choroby mogą powrócić.

- Niektóre szczepionki chronią przed wyjątkowo groźnymi chorobami, które zagrażają życiu niemowląt, takimi jak krztusiec, Hib czy choroba pneumokokowa.
- Inne szczepionki chronią dzieci przed bardzo zaraźliwymi zakażeniami, które większość dzieci by „złapało”, gdyby nie program szczepień. Dzieci zwykle wracają po nich do zdrowia, jednakże podczas każdej epidemii niektóre z dzieci chorują bardzo ciężko, a choroba pozostawia trwałe uszczerbek na zdrowiu, jak może się to stać w przypadku odry, świnki i polio.
- Niektóre szczepionki zapobiegają ciężkim, lecz rzadkim chorobom, jak tężec i błonica.

U niezaszczepionych dzieci skutki choroby przebytej w późniejszym wieku mogą być bardzo poważne.

Choroby

Błonica

Błonica jest chorobą zakaźną, powodowaną przez bakterie *Corynebacterium diphtheriae*. Nawet w optymalnych warunkach i przy nowoczesnej terapii może być śmiertelna.

Często zaczyna się od gorączki i poważnej infekcji gardła z grubą warstwą nalotu, obrzękiem błon śluzowych, co może prowadzić do uduszenia.

Bakterie produkują toksynę, która rozprzestrzenia się na inne regiony ciała. Może to spowodować zapalenie mięśnia sercowego i zaburzenia układu nerwowego.

W ciągu ostatnich 50 lat w Danii odnotowano małą liczbę przypadków błonicy. Jednakże w dalszym ciągu istnieje ryzyko zachorowania na tę poważną chorobę poza granicami Danii, a odwiedzający mogą przywieźć błonicę ze sobą do kraju.

Tężec

Tężec jest powodowany przez bakterie *Clostridium tetani*. Bakterie te są szczególnie rozpowszechnione w glebie i dostają się do organizmu np. poprzez zakażone rany.

Tężec nie jest chorobą zakaźną.

Ten szczep bakterii wytwarza toksynę, która dostaje się do systemu nerwowego i powoduje sztywność i skurcze mięśni. W najcięższych przypadkach tężca pacjent nie jest w stanie samodzielnie oddychać.

Niemowlęta mogą zarazić się tężcem przez zakażenie pępka. Większość przypadków choroby diagnozowana jest u starszych ludzi, którzy nie przestrzegali programu szczepień lub robili to tylko częściowo. W okresie dwóch lat występuje przeciętnie jeden przypadek zachorowania na tężec, czasem ze skutkiem śmiertelnym.

Krztusiec (koklusz)

Krztusiec powodowany jest przez pałeczki bakterii *Bordetella pertussis*. Bakterie są przenoszone drogą kropelkową z dróg oddechowych, w czasie kaszlu lub kichania. Bakterie są bardzo łatwo przekazywane. Krztusiec może stanowić zagrożenie dla życia niemowląt.

Choroba w swojej wstępnej fazie przypomina zwykłe przeziębienie, jednak rozwija się w ciągu 1–2 tygodni w bardzo gwałtowne i przedłużone napady kaszlu.

Kaszlnięcia następują szybko po sobie, uniemożliwiając dzieciom oddychanie. Gdy dziecko bierze wdech po kaszlu, słychać charakterystyczny świszczący dźwięk przypominający pianie koguta. Podczas ataku kaszlu dziecko odkastuje gęsty śluz i może wymiotować. Ataki są bardzo męczące, często dzieci nie mają wystarczająco dużo siły potrzebnej do wykrztuszenia gęstego śluzu.

Umiarkowane przypadki nasilenia choroby spotykane wśród starszych dzieci lub dorosłych ludzi mogą przypominać przeziębienie lub zakażenie gardła.

Niemowlęta zarażają się często przez kontakt ze starszym rodzeństwem lub dorosłymi w domu. Przeziębione lub kaszlące osoby nie powinny przebywać w otoczeniu niezaszczepionych niemowląt

(o ile jest to możliwe). Lekarze rodzinni mogą zalecić profilaktyczne zażywanie antybiotyków w przypadku niemowląt narażonych na krztusiec.

Choroba Heinego-Medina (Polio)

Polio powodowane jest przez wirus polio, który jest bardzo zaraźliwy.

Większość ludzi nie doświadcza objawów choroby lub jedynie jej łagodne symptomy, takie jak kilkudniowa gorączka i ból głowy. U niewielkiej grupy rozwija się poważny paraliż.

Może wpływać na kilka grup mięśni lub być tak rozległy, że mięśnie oddechowe są również sparaliżowane. Niektórzy pacjenci pozostają stale sparaliżowani, podczas gdy inni odzyskują władzę w mięśniach. Polio może być chorobą śmiertelną.

Chociaż choroby Heinego-Medina nie odnotowano w Danii od niemal 40 lat, niezwykle ważne jest szczepienie dzieci do momentu całkowitego jej zwalczenia.

W ostatnim roku odnotowano ogniska choroby w Syrii, Kamerunie, Gwinei Równikowej oraz na Półwyspie Somalijskim. Wirus polio jest ciągle obecny w Afganistanie, Pakistanie i Nigerii. Światowa kampania szczepień przeciwko polio prowadzona przez Światową Organizację Zdrowia (WHO) ma na celu całkowite wyłęganie tej choroby.

Zapalenie opon mózgowych i zapalenie nagłośni – spowodowane przez Haemophilus influenzae typu b

Haemophilus influenzae typ b (Hib) to bakterie mogące powodować poważne i zagrażające życiu choroby, takie jak zapalenie opon

mózgowych i zapalenie nagłośni, szczególnie u małych dzieci.

Dzieci z zapaleniem opon mózgowych mają wysoką gorączkę i ogólnie nie czują się dobrze. Mogą być senne, a ich zdolność oddychania może być ograniczona. Infekcje spowodowane *Haemophilus influenzae* typ b mogą prowadzić do stałych uszczerbków na zdrowiu, takich jak upośledzenie słuchu lub uszkodzenia mózgu.

Zanim szczepienie na *Haemophilus influenzae* typ b nie zostało dodane do duńskiego programu szczepień dziecięcych, co roku dzieci umierały na tę chorobę. Aktualnie choroba jest niemal wyeliminowana.

Szczepionka nie chroni przed innymi typami zapalenia opon mózgowych, spowodowanymi innymi szczepami bakterii i wirusami.

Zapalenie opon mózgowych i inne choroby – spowodowane przez pneumokoki

Choroby pneumokokowe są powodowane przez bakterie *Streptococcus pneumoniae*. Istnieje wiele szczepów pneumokoków.

Poważne choroby pneumokokowe mogą powodować trwałe kalectwo, takie jak upośledzenie słuchu i uszkodzenia mózgu, a czasem śmierć.

Zakażenie pneumokokowe często powoduje dotkliwy ból ucha środkowego, zapalenie zatok lub zapalenie płuc. Pneumokoki są przyczyną najcięższych chorób, gdy dostają się do krwiobiegu i są przyczyną posocznicy i/lub zapalenia opon mózgowych.

Małe dzieci, starsi ludzie i inne osoby z osłabionym systemem odpornościowym są szczególnie wrażliwi na choroby pneumokokowe. Ryzyko poważnej choroby pneumokokowej maleje wraz

z wiekiem, a dzieci powyżej 4 roku życia są obarczone bardzo małym ryzykiem poważnego zachorowania.

Zanim szczepienie przeciwko pneumokokom zostało dodane do programu szczepienia dzieci, co roku w Danii odnotowywano około 20 przypadków zapalenia opon mózgowych oraz około 50 poważnych przypadków chorób pneumokokowych u dzieci poniżej 2 roku życia.

Odra

Odra powodowana jest przez morbillivirus, bardzo zakaźny rodzaj wirusa. Od czasu do czasu odra powoduje poważne komplikacje, takie jak zapalenie mózgu, które może być przyczyną trwałego uszkodzenia mózgu, utraty słuchu, a w najgorszym przypadku śmierci.

Choroba zaczyna się zwykle wysoką gorączką i przeziębieniem. Czerwona plamista wysypka rozwija się około 3–4 dni po pierwszych objawach. Występują często choroby współistniejące, takie jak zapalenia ucha środkowego i zapalenie płuc.

Przed dodaniem szczepionki MMR do programu szczepienia dzieci w Danii niemal wszystkie dzieci przechodziły odrę. Od wielu lat jest to jednak rzadka choroba w tym kraju. Niestety w wielu krajach pozostaje szeroko rozpowszechniona, w tym w niektórych krajach europejskich.

W 2011 roku w Danii miał miejsce wybuch epidemii odry, największy od 15 lat. Epidemia w Europie zebrała śmiertelne żniwo kilkuset dzieci (niechorujących na inne choroby). Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) ma na celu wyeliminowanie przypadków zachorowań na odrę w Europie.

Świnka

Świnka powodowana jest przez wirus nagminnego zapalenia przyusznicy, który jest mniej zakaźny niż wirus odry.

Wirus ten powoduje stan zapalny i obrzęk ślinianek, łagodną gorączkę i ogólne złe samopoczucie. U niemal 10% osób chorujących na świnkę wystąpiło łagodne zapalenie opon mózgowych. Niektóre dzieci utraciły słuch w jednym uchu.

Świnka może zainfekować jądra chłopców w trakcie lub po okresie dojrzewania. Może to prowadzić do obniżenia ilości produkowanej spermy, czasowo i na stałe, może również wystąpić ryzyko zwiększonej trudności w poczęciu dzieci.

Różyczka

Różyczka jest chorobą powodowaną przez wirusa różyczki, który jest łagodny w wieku dziecięcym.

U dzieci choroba zwykle zaczyna się objawami podobnymi do przeziębienia i łagodną gorączką.

Po około 24 godzinach węzły chłonne na szyi stają się tkliwe i opuchnięte, może wystąpić wysypka. Wysypka jest plamista i czerwonawa i zanika po 2–3 dniach.

Głównie dzieci szczepi się przeciwko różyczce w celu zapobiegania przekazywania wirusa ciężarnym kobietom. W pierwszej połowie ciąży różyczka zwiększa ryzyko wad wrodzonych, takich jak: zaburzenia wzroku, zaburzenia słuchu, uszkodzenia mózgu lub choroby serca.

Wiele innych chorób wirusowych przypominać różyczkę, co utrudnia kobietom stwierdzenie, czy przeszły tę chorobę. Aby zapobiec

przenoszeniu wirusa na ciężarne kobiety, szczepionkę MMR podaje się wszystkim dzieciom (zawiera szczepionkę na różyczkę).

Możliwe jest bezpłatne podanie szczepionki MMR (zawiera szczepionkę na różyczkę) kobietom powyżej 18 roku życia, które wcześniej nie były szczepione przeciwko tej chorobie.

Rak szyjki macicy

Rak szyjki macicy powodowany jest przez szczepki wirusa brodawczaka ludzkiego (HPV). Jest on przekazywany drogą płciową i czasem może powodować inne typy raka.

HPV jest bardzo powszechne, szczególnie wśród młodych ludzi. Wiele osób nie ma objawów choroby, a zakażenie leczy się spontanicznie u większości. Jednakże, niektórzy z nich pozostają nosicielami wirusa. Może to doprowadzić do zmian komórkowych szyjki macicy, co może powodować raka wiele lat później.

Szczepienie chroni przed dwoma szczepami HPV, które są przyczyną około 70% przypadków raka szyjki macicy.

Ponieważ szczepienie HPV nie chroni przed wszystkimi przypadkami raka szyjki macicy, zachęca się kobiety po 23 roku życia do badań przesiewowych w kierunku ewentualnych zmian komórkowych szyjki macicy. Ten program badań przesiewowych jest w stanie wykryć i leczyć wstępne stadia chorobowe, przed rozwinięciem się nowotworu.

Inne typy HPV mogą być przyczyną brodawek odbytu i narządów płciowych, znajdujących się na lub w pobliżu narządów płciowych. Brodawki odbytu i narządów płciowych są nieszkodliwe, ale nieprzyjemne.

Szczepienia

Poniższa tabela pokazuje, kiedy dane szczepienie zostało dodane do duńskiego programu szczepień dziecięcych:

ROK DODANIA DO PROGRAMU SZCZEPIEŃ DZIECIĘCYCH	
Błonica	1943
Tężec	1949
Choroba Heinego-Medina (Polio)	1955
Krztusiec	1961
Odra, świnka, różyczka (MMR)	1987
Haemophilus influenzae typ b (Hib)	1993
Choroby pneumokokowe	2007
Rak szyjki macicy (HPV)	2008

Choroby, na które od wielu lat się szczepimy, zostały niemal wyeliminowane lub dotykają bardzo niewiele osób.

Jednakże, program szczepień odniesie sukces jedynie wtedy, gdy niemal cała grupa docelowa zostanie zaszczepiona, w innym przypadku choroby będą się nadal rozprzestrzeniać. Powyższe choroby mogą być bardziej rozpowszechnione poza Danią i mogą powrócić do kraju, jeżeli przestaniemy na nie szczepić.

Podczas podejmowania decyzji, które szczepienia umieścić w naszym programie, oceniliśmy częstotliwość występowania każdej choroby zakaźnej oraz czy jest ona wystarczająco poważna, aby szczepić na

nią wszystkie dzieci. Oceniliśmy również bezpieczeństwo danej szczepionki oraz to, czy pasuje do istniejącego programu szczepień.

Pytania i odpowiedzi dotyczące szczepień

Z czego składa się szczepionka?

Szczepionki mogą być inaktywowane (martwe), zawierające składniki martwych wirusów lub bakterii. Szczepionki mogą być również osłabione, utworzone przez zmniejszenie zjadliwości żywych wirusów lub bakterii.

Inne szczepionki mogą składać się z inaktywowanych toksyn (np. tężec) lub genetycznie zmodyfikowanych cząsteczek podobnych do wirusa (np. HPV).

Jak działa szczepionka?

Szczepienie powoduje, że dziecięcy system odpornościowy wytwarza antyciała chroniące przed drobnoustrojami powodującymi chorobę, w taki sam sposób jak przy chorobie nabytej. Dziecko staje się odporne.

Jeżeli w późniejszym czasie dziecko napotka ten wirus lub bakterię, jego organizm to pamięta i antyciała walczą z chorobą/zakażeniem.

Czy można przyjmować kilka szczepionek w jednym czasie?

Tak. Badania wykazały, że szczepienie przeciwko kilku chorobom może być wykonane jednocześnie, dzięki czemu robi się dzieciom mniej zastrzyków.

Gdzie podaje się szczepionki?

Miejsce zastrzyku zależy od typu szczepionki. Zasadniczo, małe dzieci szczepi się w udo, a starsze w ramię.

Czy można szczepić chore dziecko?

Chorym dzieciom, na przykład z gorączką, nie podaje się szczepionek. Lekko przeziębione dzieci można szczepić.

Czy szczepienie można przełożyć w czasie?

Jeżeli szczepienie jest przełożone, np. z powodu choroby, serii szczepień nie trzeba zaczynać od nowa.

Działania niepożądane

Działania niepożądane szczepień występują rzadko. Działania niepożądane są mniej poważne niż w przypadku zachorowania niezaszczepionego dziecka.

Podczas podawania serii szczepień większość dzieci doświadcza w pewnym momencie łagodnej reakcji, na przykład obrzęku miejsca podania szczepionki, krótkiej gorączki lub wysypki.

Co roku w Danii podawanych jest dzieciom około 500 tysięcy szczepionek. Każdego roku odnotowuje się około 400 przypadków działań niepożądanych, mogących być spowodowanych przez szczepienie. Większość z nich to miejscowe opuchnięcie w miejscu podania szczepionki, wysypka lub gorączka.

Małe dzieci po podaniu szczepionki mogą być również drażliwe lub sennie, mieć problemy ze snem, wymiotować lub mieć biegunkę i zmniejszony apetyt.

Rzadziej spotykane działania niepożądane obejmują drgawki gorączkowe i kilka innych poważnych objawów. Aby dowiedzieć się więcej o skutkach ubocznych, przejdź na stronę www.dhma.dk

Pamiętaj o zgłaszaniu działań niepożądanych!

Lekarze rodzinni mają obowiązek zawiadomić Duński Urząd Leków o wszystkich poważnych lub nieoczekiwanych działaniach niepożądanych.

Pacjenci i ich krewni powinni także zgłaszać działania niepożądane pod adresem meldenbivirkning.dk (również w języku angielskim)

Możesz domagać się odszkodowania od Duńskiego Towarzystwa Ubezpieczeniowego Pacjentów, jeżeli Twoje dziecko doznało trwałego uszczerbku na zdrowiu, spowodowanego szczepieniem.

Chory po szczepionce lub po prostu chory!

Małe dzieci czasem „łapią” zakażenie lub inną chorobę podczas okresu szczepień. Należy rozważyć zabranie dziecka do lekarza rodzinnego, jeżeli dziecko wydaje się chore kilka dni po szczepieniu.

Skutki i działania niepożądane szczepionek

Lekarz rodzinny, który podaje szczepionkę, musi poinformować dziecko i jego rodziców na temat skutków i działań niepożądanych.

Powinien również wręczyć ulotkę dla pacjenta załączoną do opakowania, opisującą znane działania niepożądane danej szczepionki. Ulotka dla pacjenta w języku duńskim można znaleźć na stronie www.indlægssteddel.dk, natomiast informacje po angielsku i w innych językach na stronie www.ema.europa.eu

Szczepionka na błonicę, tężec, krztusiec, polio i Haemophilus influenzae typu b

Szczepionka na błonicę, tężec, krztusiec, polio i Haemophilus influenzae typu b jest podawana dzieciom trzy razy: w wieku 3, 5 i 12 miesięcy.

Szczepionka składa się z całkowicie detoksykowanych składników toksoid bakterii powodujących błonicę, tężec i krztusiec, jak również z inaktywowanego wirusa polio i składników inaktywowanej bakterii Haemophilus influenzae typu b.

Jak długo szczepionka jest skuteczna?

Seria trzech szczepień skutecznie zabezpiecza przed błonicą, tężcem, krztuścem oraz polio do czasu gdy dziecko osiągnie 5–6 rok życia.

W wieku 5 lat dziecko otrzymuje szczepienie przypominające przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi oraz polio. Chroni to dziecko przeciw błonicy i tężcowi przez kolejne 10 lat.

Szczepienie zabezpiecza przeciwko krztuścowi przez 5 do 10 lat, natomiast ochrona przeciwko polio jest uznawana za dożywotnią.

Uznaje się, że trzy szczepienia przeciwko Haemophilus influenzae typu b całkowicie zabezpieczają dziecko.

Jakie są działania niepożądane szczepionki przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi, polio i Haemophilus influenzae typu b?

Najczęściej spotykane działania niepożądane to zaczerwienie i bolesność w miejscu podania szczepionki. U kilkorga dzieci rozwinęła się również gorączka i pogorszenie samopoczucia na kilka dni po podaniu szczepionki. Niektóre z dzieci z gorączką doświadczają drgawek gorączkowych. Szczególnie można to zaobserwować wśród dzieci, które podczas gorączki zwykle mają drgawki gorączkowe.

W Danii lekarze rodzinni podają rocznie ponad 160 tysięcy szczepionek przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi, polio i Haemophilus influenzae typu b. Niemal wszystkie dzieci w Danii zostają zaszczepione.

Szczepionka przeciwko pneumokokom

Szczepionka przeciwko pneumokokom chroni przeciwko 13 szczepom, które były powodem niemal 90% przypadków ciężkiej choroby pneumokokowej wśród duńskich dzieci do 5 roku życia, zanim szczepiona przeciw tym chorobom została dodana do programu szczepień. Ta szczepionka zapobiega również kilku przypadkom zapalenia płuc i ucha środkowego wśród dzieci.

Dzieci poniżej 2 roku życia otrzymują szczepionkę przeciwko pneumokokom w wieku 3, 5 i 12 miesięcy (razem ze szczepionką przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi, polio i Haemophilus influenzae typu b). Miejsca podania zastrzyku w przypadku szczepionki przeciwko pneumokokom zwykle znajdują się po zewnętrznej stronie obu ud.

Szczepionka przeciwko pneumokokom nie chroni przeciwko

wszystkim typom pneumokoków. Dlatego u zaszczepionych dzieci w dalszym ciągu istnieje niewielkie ryzyko rozwoju zapalenia opon mózgowych pochodzenia pneumokokowego.

Jak długo szczepionka jest skuteczna?

Szczepionka jest skuteczna do czasu osiągnięcia przez dziecko 4 roku życia. Po tym czasie ryzyko zarażenia się poważną chorobą pneumokokową jest bardzo niskie. Zalecamy szczepienie przypominające jedynie dzieciom, które cierpiały na choroby, które mogły uczynić je szczególnie podatnymi na choroby pneumokokowe.

Jakie są działania niepożądane szczepionki przeciwko pneumokokom?

Niemal połowa dzieci ma gorączkę po podaniu szczepionki. Niektóre z nich mają wysoką gorączkę i w konsekwencji drgawki gorączkowe. Około jedna trzecia dzieci doświadcza bolesności i opuchnięcia w miejscu podania szczepionki. Reakcje nadwrażliwości są rzadkie.

Szczepionka na odrę, świnkę i różyczkę (MMR)

Szczepionka MMR jest podawana w wieku 15 miesięcy i 4 lat. Dzieci urodzone przed 2004 rokiem otrzymują drugą dawkę szczepionki w wieku 12 lat.

Szczepionka składa się z żywych atenuowanych wirusów, które mogą powodować łagodne objawy sugerujące zakażenie.

Ponad 100 tysięcy dzieci otrzymuje co roku szczepionkę MMR.

Niewielkie ogniska epidemii tych trzech chorób mogą w dalszym

ciągu pojawiać się w Danii, ponieważ ponad 10–15% duńskich dzieci nie otrzymało zalecanej szczepionki MMR.

Jak długo szczepionka jest skuteczna?

Po drugim szczepieniu MMR uznaje się, że dziecko nabyło dożywotnią odporność.

Jakie są działania niepożądane szczepionki MMR?

U dzieci mogą pojawić się objawy przypominające choroby na 1–2 tygodnie po szczepieniu. Dzieje się tak dlatego, ponieważ szczepionka zawiera żywe atenuowane wirusy.

Większość działań niepożądanych obejmuje gorączkę, przeziębienie lub wysypki. W rzadkich przypadkach zapalenie opon mózgowych jest powiązane ze szczepieniem MMR.

Szczepienie przypominające na błonicę, tężec, krztusiec i polio

Szczepionka zawiera te same składniki jak w szczepionce na błonicę, tężec, krztusiec, polio i Haemophilus influenzae typu b, jednak ze zmniejszoną koncentracją w przypadku błonicy i krztuśca.

Dzieci otrzymują szczepienie przypominające na błonicę, tężec, krztusiec i polio w 5 roku życia w celu zapewnienia długotrwałej ochrony przeciwko tym chorobom. Chroni to dzieci przeciw błonicy i tężcowi przez kolejne 10 lat. Okres ochrony przeciwko krztuścowi wynosi od 5 do 10 lat. Ochronę przeciwko polio uznaje się za dożywotnią.

Jakie są działania niepożądane tej szczepionki?

Czasami pojawia się miejscowy obrzęk w miejscu podania szczepionki przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi i polio.

Szczepionka HPV przeciwko rakowi szyjki macicy

Szczepionka HPV proponowana jest dziewczynom w ramach duńskiego programu szczepień dziecięcych. Szczepionka jest profilaktyczna i powinna być podawana dziewczętom, zanim zostaną one zainfekowane wirusem.

Szczepionka podawana jest im dwukrotnie, jeżeli pierwsza dawka podana została przed 14 rokiem życia. Pomiędzy tymi dwoma szczepieniami powinno upłynąć przynajmniej sześć miesięcy.

Zaleca się podanie trzeciej dawki szczepionki dziewczętom, u których przerwa pomiędzy pierwszą a drugą dawką była mniejsza niż 6 miesięcy, oraz tym, które ukończyły 14 lat przed podaniem pierwszej dawki.

Zaleca się szczepienie jak największej liczby dziewcząt w wieku około 12 lat. Zaleca się również podanie serii szczepień w okresie jednego roku – niezależnie od programu szczepień.

Program szczepień HPV jest bezpłatny dla dziewcząt poniżej 18 roku życia.

Jak długo szczepionka jest skuteczna?

Zakładamy, że ta szczepionka jest skuteczna przez długi czas. Jednakże jest to nowa szczepionka, więc nie jesteśmy całkowicie

pewni, ile lat jest skuteczna. Potrzeba podania szczepionki przypominającej zostanie określona w nadchodzących latach.

Jakie są działania niepożądane szczepionki HPV?

Wiele dziewcząt doświadcza bolesności, zaczerwienienia i obrzęku w miejscu podania szczepionki. Niektóre dziewczęta doświadczyły łagodnej gorączki. Reakcje nadwrażliwości i inne poważne działania niepożądane są rzadkie. Znane działania niepożądane są opisane w ulotce dla pacjenta dla szczepionki HPV.

Ściśle monitorujemy wszystkie zgłoszone podejrzewane działania niepożądane szczepionki HPV. Otrzymujemy również zgłoszenia o podejrzanych działaniach niepożądanych, nieopisanych w ulotce dla pacjenta. Aby dowiedzieć się więcej, przejdź na stronę www.dhma.dk

Monitorowanie programu szczepień dziecięcych

Program szczepień dziecięcych jest stale monitorowany w celu określenia, czy funkcjonuje zgodnie z przeznaczeniem oraz czy potrzebne jest wprowadzenie w nim zmian.

Monitorowana jest liczba przypadków zachorowań dzieci na choroby, przeciwko którym zostały zaszczepione. Co więcej, liczba szczepionek podanych przez lekarzy rodzinnych jest rejestrowana. Rejestrowana jest również liczba wystąpienia i rodzaj działań niepożądanych, zgłaszanych przez lekarzy rodzinnych i innych specjalizacji.

Instytut Statens Serum wysyła przypomnienia rodzicom o brakujących szczepieniach, gdy dziecko kończy 2, 6½ oraz 14 rok życia. Instytut wysyła przypomnienia jedynie w przypadku, gdy dziecku brakuje co najmniej jednego szczepienia z tych zaliczonych do programu szczepień dziecięcych.

Celem takiego przypomnienia jest zapewnienie, że jak największa liczba dzieci jest zaszczepiona i chroniona przeciwko poważnym chorobom, których dzięki szczepieniom można uniknąć.

Duński program szczepień dziecięcych działa prawidłowo. W konsekwencji choroby, na które dzieci są szczepione, są bardzo rzadkie w Danii. Jednakże bardzo ważna jest kontynuacja szczepień dzieci, ponieważ ryzykują zarażenie podczas podróży poza Danią, a także ponieważ ciągle istnieje ryzyko wystąpienia danych chorób ponownie w obrębie Danii.

Więcej informacji

www.dhma.dk

Informacje na temat chorób zakaźnych i publicznych programów szczepień.

www.indlægsseddel.dk

www.ema.europa.eu

Informacje na temat szczepionek i działań niepożądanych.

www.ssi.dk – Statens Serum Institut

Informacje na temat programu szczepień dziecięcych, poszczególnych chorób i szczepionek.

www.who.int – Światowa Organizacja Zdrowia (WHO)

Informacje na temat celów WHO w zakresie programów szczepień dziecięcych oraz statystyki szczepień w europejskim regionie WHO.

Duński Urząd Zdrowia i Leków